

Eljutottunk volna tehát a tényleges felosztáshoz.

Azon pillanattól fogva, a mint arról győződtem meg, hogy a tulajdonos családok ez alapján felosztását úgy és olyképen ohajják, hogy minden egyesnek részilletősége készpénzben tényleg kezére adassék — én visszavonultam; visszavonultam azért, mert ez alapján a jogosultak közti kiosztását, szétforgatását nem helyeslem, nem pártolom s mert csalatkoztam abeli hitemben, hogy midőn elérkezik majdan azon időpont, hogy minden család, minden egyes tudni fogja, mi s mennyi az, a mi fölött szabadon rendelkezik, azt fogja mondani: illető részemet nem veszem kezemre, és az alapot nem akarom megbontani; adjatok illető részemről elismervényt, irást, és jertek baráti, atyámfiai! van már alap, melyből közös egyetértéssel önmagunkon s utódainkon segíthetünk.

Epen úgy, mint ön egy takarékpénztár létesítését céloztam és előttem lebegett már azon boldogabb jövő, mely hivatva lett volna azon sokat szenvedett volt székelj huszárok és utódaik sorsát ha nem is az enyészet, de legalább is a nyomor, a végelszegényedés ellen biztosítani — és biztosítani számukra a társadalomban azt a helyet, melyet születésük, jellemük és a sok szenvedés után méltán kiérdemeltek.

De hát nem ez volt a sors könyvében megírva!

Ez alapján megbontása, tényleges felosztása oly mérveket öltött, hogy — legalább az én véleményem szerint — azt ma már megakadályozni nem lehet. Mondottam én, mondták mások, nálammal befolyásosabb férfiak, hogy azon néhány forinttal, melyet kezére kap, szájakat lök el magától, a kenyeret veszi ki unokáinak szájából, de mind hasztalan!

Ezen alaphoz jogosultak nagy többsége mindenkit, a ki ez alapján megbontását ellenzi, határozottan ellenségének nézi s e véleményében annyira megrögződött, hogy az ellen küzdeni ma már senki sem vállalkozik; és e — talán joggal mondhatom — félrevezetett emberek barátaai, azok között én is, el vagyunk telve a sajnálat, a fájdalommal, mely — mert tudjuk bizonyosan, hogy jönni fog a megbánás órája — mély és annál mélyebb, hogy azon majdan segíteni nem lehet.

Nem hiszem, hogy felhívásának eredménye legyen, de hát tegye meg, ha nem egyébért, legalább is azért, hogy talájon megnyugvást ebben: „megtettem kötelességemet”. Istenem áldja és segítse!

Lévén hazafi szolgája

Budapesten, 1879. november 19-én.

Künle József,
orsz. képviselő.

A „Kronstädter Zeitung.”

Brassó, 1879. nov. 27. én.

Kapva kap' az alkalmon eme „Tagesgeschichte”-vel megdömt „Zeitung”, hogy valami egyébbel is traktálhassa szük kosztra nevelt olvasóit és hogy maga is harapjon a „kampezst und Böhisch” mellé egyet a gyűlölt magyar fajon. A „Zweikinderwirthschaft”-ba belevehedt sógor erőtlenségében a véli, hogy mindent jóvá tett, ha amugy „echt bauerisch” a „dummer Junge”, „ungezogener Kerl” s több hasonló s ä c h s i c h k u l t u r kitételekkel okádja rám, a brassói levél írójára, a komédiás szemfényvesztő tüzét.

Nem oda Buda! sógor!

Alios vidi ego jam ventos. Néztem én már külön legénnyel is farkaszemet s nem egy-hamar hátrállok meg „vor einem schimpfenden Radwi e i b”, bár mennyit tart is élettapasztalatokkal gazdagított tehetségeire. Tudom én, „wo liegt der Hund begraben.” Nem képezhetnek ok többé államot az államban, nem kacsingathatnak „Gross-Deutschland” felé ellenőrzés nélkül, már pedig nem kell nekik semmi a mi magyar; a nyelv, a magyar nemzet, a magyar hazaszeretet mind nem kell nekik.

Igen könnyen megérthető nagy hangu kitörése a h i r h e d t „Kr. Z.”-nak, mikor úgy szeretné, ha azt tehéne a mi n e k i tetszik s nem avatkoznék senki bele, hogy azt a fátális Kulturmissiót függetlenül hajthassa végre.

Itt van a bibéje, hogy miért hallatja azt a gyönyörűségeken mielt hangot, mikor a tyukszemére tapostam.

Avagy czífolja meg, (mert ezt még nem tette „mooskos” lármájával) nem folytatja-e naponként a legmagyarelesebb üzemeket, nem lelkesedett-e annak idejében a Csernafejt és Comp agitatorok viselt dolgain, nem újjonogott-e mikor mi sir tunk a testvérnemzetért, s nem öltött-e lelke gyászt, mikor az orszlán végküzdelme felett csüngött minden magyar lelkesítő tekintete; nem járगतott-e itt benn és oda künn a magyarnyelv-tanítás kötelezővé tétele felett; nem tapsolt-e a henczegő Zaynak; nem azért szidja-e a kormányt c s u p á n — mert mert más elve nincs — hogy nem tiporhatja le kiváltságai hordszékében ülve gyűlölt zomszédjait, a székelyt, a csángót, S ha már zuglapról is van szó: kérdem, nem-e a „Kr. Z.” ilyen, mely el-

lentéttben az állammal, a magyar nemzettel buján üzi a hazafiátlanságot, a sógorság és komaság halalmára támaszkodva, p i s z k o s h a s á b j a i n a t.

A románokra vonatkozó multkori megjegyzésemet a „Kelet”-ben Gr. S. félreértette. Ezen okból meg kell jegyezmem, hogy én mindazt, a mit a „Kelet” tisztelt levelezője megczáfolt, nem állítottam: a szlavizmus iránt eddig táplált hajlamuk a románoknak, ezzel még nincsen megczáfoltva, bárha elismerem hogy a brassói románokat hazafiáság dolgában nincs okom egy sorba helyezni, és nem is helyeztem, a „Kr. Z.” szász nácziójával. Az utóbbiakra nézve azt kérdezhetem a „Kr. Z.”-tól, hogy említse a hazafiáságnak bár egyetlen, nagyobb szabású nyilvánulását részükrol a magyar nemzeteti szempontból, a melyben nem csillámlik át a magánérdek vagy a fajgyűlölet s akkor visszavonom azon állításomat, hogy a „Kr. Z.”-nál a magyar hazában „nichts n u t z i g e r”-ebb hazafiátlan lap ez idő szerint egyetlen egy sincs. Ellenkező esetben pedig még azt is állítom, hogy a „Kr. Z.” és hozzátartozói hazudnak, mikor ajuknak megcsendül a „Siebenbürgen, süsse Heimath, unser theuer Vaterland!” A sepergetésre nézve pedig feleljen meg a t. szerkesztő ur, mert ha én akarok „seperni”, nem kellene S-Szentgyörgyre fáradoznom azért. (Már feleltünk. Szerk.)

R. G.

KÜLÖNFELÉK.

— Mária Krisztina főhercegnő, a spanyol király menyasszonya vasárnap délután érkezett meg San-Sebastianban, hol a hatóságok és nagy néptömeg fogadta lelkes éljenzéssel. A királyi menyasszony hétfőn estére várta Madridba, hol a király volt fogadandó fényes udvari kísérettel. A főhercegnő Párisban érintkezett először leendő alattvalóival, midőn a spanyol követéség személyzetét fogadta, s melyet egészen meglepett a főhercegnő tisztá, folyékony spanyol kiértje.

— Szerkesztői üzenetek. Székelyfy, Brassó. Sziveskedjék velünk nevét tudatni, mert bár több levelet kaptunk a brassói szászok és a „Kr. Z.” viselt dolgairól, mindazáltal ezt is szivesen közölnök s általában készséggel nyitunk tért az önök levelezéseinek. — Pál Károly ref. lelkész urnak, Eresztévény. A közreadott válasszal a vitá lapunk részről bezárjuk. — X. X. Bukarest. Magánleveleinkre szives választ várjuk. — A brassói dalárdának: Szives üdvözet! Jönni fog.

— Egy 105 éves embert temettek el tegnapelőtt Seps-Szentgyörgyön. Berbek Mihály volt a neve a hosszas életkort ért öregnek; mind végig friss és jóegészségnel örvendett s csak pár napi betegség okozta halálát. Fia, egy 60 éven felül lévő zenész a helybeli zenekarnál, zeneszóval, tisztességesen temetette el az öreg Berbeket.

— Pályázat postamesteri állomásra Málnáson (Háromszékmege) tiszti szerződés és 100 frt. készpénzbeli biztosíték letétele mellett. Évi járandóság: 150 frt fizetés és 40 frt. irodai átalány. A kérvények három hét alatt a nagyszabeni m. kir. postaigazgatósághoz intézendők. — N. Szeben 879. november 23 én. A m. kir. postaigazgató Follért Ferencz.

— Baróthról írják a következőket: A baróthi ifjuság f. hó 22-én tartotta játékonyczélú táncvizsgálatát, mely egyszerűséggel párosult lan kadatlan jó kedv mellett reggeli fél 7 órakor, az utolsó csárdának szünni nem akaró urjázásai között végződött. — A szépnem, bár csekély számmal, de szépen volt képviselve. Ott láttuk: Bedő Józsefné, Gergely Ferenczné, Bartha Károlyné, Dánér Istvánné, Bertelné, Orendiné nrhölgyeket, Gergely Biri, Nagy Bertha, Lövi nővéreket, Langer nővéreket, Bertel Matild, és Orendi Lujza kisasszonyokat, kik közül Gergely Biri k. a. elegans toilletje és szerény magaviselte által, legnagyobb elismerésünket vívta ki. A bál általában véve nagyon szép és kedélyes volt; fájdalom, hogy a rendezőség minden tevékenysége daczára is, a közönség a czél iránt oly nagy részvétenséget tanusított. — Különösen, sajnálatunkat fejezzük ki a felsőnépiskola tanárainak eljárása felett; — kiktől — már állásuknál fogva, a közreműködést, nem pedig a teljes visszavonulást vártuk volna. — Legyen szabad nyilvánitanunk azon ohajunkat, hogy ha tán még felébredne a szegény tanulóknak felségelése iránti részvét, a most közönnyel viseltetett tanár urak jóvőre nézve, igazgató tanárúktól vegyenek jó példát. Hasonló elismerést érdemel Hoós János zenetanár is, ki szintén kellően megtette kötelességét. . . . Vajha ohajunk ne lenne csak kiáltó szó a pusztában.

— Nekrológ. Bőjtje József bikfalvi mérnököt súlyos csapás érte. Folyó hó 21 én halt meg egyetlen fia József Kolozsvárt. A 16 éves, V. gym. oszt. ifju, ki lankadatlan szorgalma által szép reményekre jogosítá övét, másfél hónapi sorvasztó betegség áldozata lett. Nyugodjanak csendesen porai a korán elköltözöttnek.

— Farkasok. A hidvégi erdőn a napokban a farkasok pecsenyére éhezvén, sikerült nekik egy kecskét megkeríteni s azt úgy megharapták, mint egyik közmondásossá vált ósok, hogy csak a feje maradt meg. Vadászok jártak tegnapelőtt ez

erdőn a nyulat hajtó kutyákat a fentebbi ordásokból négyen üzbbé vették s már-már elértek a fáradt kopókat, mikor egy pásztor a farkasok felé lötte kpisztolyát s így az ordásokat más irányba kergetett, nagy boszuságokra a vadászoknak, kik aztán nem akádhattak többé a farkasokra.

— Horváth Gyula orsz. képviselőt és a szegedi bizottság tanácsosát, fájdalmas csapás érte. F. hó 25. Béla fia 12 éves korában rövid betegség után haldalmában meghalt. A mélye. sujtott szülők fájalmál, kik az eszes gyerme. ben. egyik szép reményöket veszítették, enyhítse számos barátaiik öszinte részvéte. A szerencsétlenség ezzel még nem telt be, mert mint részvéttel értesülünk, idősebb fiok Károly is súlyos beteg és a szülőket ért csapást még második fiok helyzete feletti aggodalom is tetézi.

— Zichy-Ferraris Viktor gróf rőpiratát ad ki a „Gyorsfür” hire szerint, melyben felelni fog az ellene felhozott vádakra s el fog mondani egyet-mást a kaszinó ama tagjairól, kik őt elejtették. Azután a falusi magányba vonul.

— Prielle Kornélia és Szeged. Prielle Kornélia közelebb szép levelet intézett Aradi Gerő igazgatóhoz, mely a művésznő jellemére egy újabb fényt vet. A nagy művésznő többek közt ezt írja: „Arra kérem önt, engedje meg, hogy legyen én a szegedi színháznak tisztelhetli tagja, olyan formán, hogy bármint czélú és érdekű előadásban személyemet érvényesíthesse. Időnként, midőn a nemzeti színháznál oly darabok adnánk, melyekben nem játszom, mindig számíthat reám. Az utiköltéség megértésére mellett híven szolgálatra állok, bátran rendelkezhetik velem. Feltettem magamban, hogy Szeged városának fénylő boldog városnak kell lenni, ennek elérhetésére tölem telhetőleg én is mindent elkövetendek. Az én hálám és szeretetem nem engedné meg, hogy ott föllépti díjért működjem” stb. — Aradi ur hálás köszönettel fogadta a nagylelkű művésznő ajánlatát. Ez oly nemes tett, mely nem szorul dicséretre.

— Renz czirkusza elbucszott a budapesti közönségtől, mely mindvégig híven látogatta előadásait. — A 25 iki bucsuloadás után azonnal málházi kezdtek s éjjel két óraker indult el a társaság külön vonaton huszonnegy vaggonban. Csak az uti költség tizenkétezer forintjába került Renznek. Az engedélyért 1800 forintot fizetett a városnak. — Együttel megemlítjük, hogy miss Lurline, a vizikirálynő hírtelen haláláról szóló hír alkalmasint koholt volt, miután eddig megerősítést nem nyert, s mivel a más jelenleg nem is Münchenben, hanem Boroszlóban tartja mutatványait. Egyébiránt miss Lurline-ről a mult évben is írtak már ilyen hírt, mikor Bukurestben volt.

— Izgalmas jelenet folyt le közelebb Rice állatszelidítő egyik előadásán Berlinben. Rice állatjai közt volt három tigris, melyeknek mutatványait a közönség különös érdeklél várta. Az egyiket, a legöregebbet azonban egy idő óta nem lehetett elővezetni, mert nagyon szilaj és ingerült volt. A mult szombaton azonban Rice elővezette mind a háromt. A zabolátlan vad állat rá ugrott az állatszelidítőre és beleharapott annak balkarjába. Rice szolgája egy vasrudal ura segítésére sietett, a ki ki is szabadult a vadallat körme közül, de alig tett néhány lépést, összerogyott. Az orvos rögtön kimosta sebtét, de nem használt; másnap Ricet a klinikára vitték, hol a leggondosabb ápolásban részesült, de ennek daczára kedden reggel meghalt vérmérgezés folytán. Rice nős volt, özvegyén kívül két gyermeket hagyott hátra.

— Bem apó ágya. Pojána-Releneli erdőhátsági faluban, egy odaváló birtokonál látható azon ágy, melyben Bem apó 49-ik, magánálése alkalmával egy éjet töltött. Az ágy könyveszó felirattal van ellátva: „Ezen ágyban aludt Bem tábornok 1849-iki menekülése alkalmával.”

— Rászédte a finánczot. A nagyváradi „Szabadság”-ban olvassuk: Egy tekei oláh legényt, a ki merész dohánycsempész híreben állott, a napokban üldözöbe vette két fináncz, mikor épen egy teii zsákot cipelt a vállán. A legény, mikor észre vette üldözöt, neki iramodott a futásnak, de mikor a Kőrös hídjára ért, nyomában voltak a kopók; e veszedelemben fogta magát, s a zsákot, a Kőrösbe dobta. Mikor azután elfogták, a finánczok kénszeríteni akarták, hogy fogja ki a zsákot, de bizony a legény sehogy sem teljesíté jámbor ohajtásaitak. Egyik lelkes fináncz a nemes ügy iránti áldozatkészségből neki indult, kihalszani a zsákot a jég hideg vízből. Es sikerült is, és azután várakozásteljesen vontatták fel a zsákot melyben a finánczok rettenetes boszuságra dohány helyet polyvált találtak. A dohánycsempész csak úgy sandított a mérges pénzügyőre, a ki dörögdelmesen kezdte vallatni, hogy hát miért szaladt hát elölük, ha nem érezte magát bűnösnek? A legény egykedvűen vállalt vonitva az felelte: „hát ki páncsol nekem, hogy ne szaladjak?” A fináncz még dühösebb lett. „Aztán miért dobtad a zsákot a Kőrösbe? A legény még egyszer vállalt vonított. „Hát hiszen az enyém volt, azt lehettem vele, a mit akartam.” A finánczok hosszú orral, mérgesen hagyták el a legényt, a kire még dühösebbek lettek, mint eddig voltak — s a ki később megvallotta, hogy az egész játékot előre elrendezte.